

Lägg inte ned Vitåskolan

En samanställning av fakta och argument
från

Arbetsgruppen för Vitåskolan

som ska ingå som underlag i utredningen om
"Framtidens skola" i Luleå kommun

2015-11-30

Kontaktperson: Ingela Lindqvist

Innehållsförteckning

1. Inledning – Lägg inte ned Vitåskolan	sid 1
2. Vitåskolan	
2.1 Vitåskolan är ingen speciellt liten skola	sid 2
2.2 Vitåskolans elever trivs och gör goda resultat	sid 2
2.3 Vitåskolans profil och entreprenöriellt lärande	sid 2
2.4 Samverkan mellan Vitåskolan och samhället	sid 3
2.5 Skolbyggnaden	sid 3
3. Små skolor och utbildningskvalitet	sid 4
4. Vision 2050	sid 5
5. Råneå och Vitådalen växer och utvecklas tillsammans	sid 5
6. Demografiprognoser och dess svagheter	sid 6
7. Konsekvenser av en eventuell stängning av Vitåskolan	sid 7
7.1 Konsekvenser för barnen i Vitådalen	sid 7
7.2 Konsekvenser för Råneskolan och dess elever	sid 8
7.3 Konsekvenser för Vitådalen, Råneå och Luleå kommun	sid 9
8. Vision 2050 – Är alla jämlika?	sid 9
9. Förslag till utveckling istället för avveckling	sid 10

1. Inledning - Lagg inte ned Vitåskolan

En nedläggning av Vitåskolan drabbar våra barn, våra familjer, vår bygd och hela samhället negativt. Största priset får barnen betala.

1. **Extremt långa resor till skolan ger inte alla barn samma förutsättningar att klara sin skolgång.** Barnen får mindre tid till läsläsning, lek och fysiska aktiviteter vilket gör att barnen får sämre förutsättningar att klara av skolan. Det är bevisat att utbildningsnivå och fysisk aktivitet i barndomen är två faktorer som påverkar hälsan genom hela livet.
2. **Påverkan på bygden.** Utan Vitåskolan kommer stora delar av Vitådalen på sikt att avfolkas vilket inte gynnar utvecklingen i kommunen. När kommunen ska växa är det viktigt att alla bostadshus används som bostäder och att inte bra bostäder blir sommarstugor. En avfolkning av landsbygden påverkar också de företag som verkar där negativt.
3. **Långt avstånd mellan hemmet och skolan ökar segregationen i samhället.** Runt skolan centreras fritidsaktiviteterna och det är också i klassen som barnen finner sina kompisar. När det är många mil till skolan så krävs det att föräldrarna har möjlighet att skjutsa barnen och mycket av familjernas gemensamma tid går åt till transporter. Dessutom belastas familjerna med en betydande extrakostnad och risken är uppenbar att barn i ekonomiskt utsatta familjer inte kommer att kunna delta i fritidsaktiviteter och besöka kompisar i samma utsträckning som sina klasskamrater som bor närmare skolan eller som lever i familjer med bättre ekonomiska förutsättningar.

Förutom detta innebär ökade skoltransporter på tungt trafikerad väg en ökad risk. Trafikolyckor på E4 är vanliga och ofta är tung trafik inblandad. Sträckan från trafikplats Jämtön och Trafikplats Råneå Norra är inte något undantag och bara under den här hösten har ett flertal olyckor skett både med personbilar och lastbilar inblandade. En annan aspekt är den ökade miljöbelastningen som ökade transporter innebär. Enligt Luleå kommuns miljömål ska kommunens utsläpp av växthusgaser minska med 20% fram till år 2020.

Enligt Vision 2050 ska alla medborgare ha lika förutsättningar och framförallt lyfts barns förutsättningar till fritidsaktiviteter och att alla barn ska få förutsättningar att lyckas i skolan och nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Om Vitåskolan läggs ned skulle barnen från Vitådalen få sämre förutsättningar att klara sin skolgång och mindre tid och sämre förutsättningar till att delta i fritidsaktiviteter. Förslaget att lägga ned Vitåskolan är alltså inte i linje med Vision 2050.

Det är också svårt att se på vilket sätt en nedläggning av Vitåskolan skulle bidra till att lösa de framtida problem med till exempel lärarbrist som förts fram som orsaken till att göra en ny skolstruktur i Luleå kommun.

2. Vitaskolan

2.1 Vitaskolan är ingen speciellt liten skola

Vitaskolan har cirka 50 elever och är ingen speciellt liten skola. Totalt finns cirka 570 F-6 skolor i landet som är i Vitaskolans storlek eller mindre. Av dessa är cirka 400 kommunala skolor. Många av dessa skolor har också betydligt mindre upptagningsområde än Vitaskolan och betydligt närmare till andra skolor.

2.2 Vitaskolans elever trivs och gör goda resultat

Eleverna på Vitaskolan har över tid gjort goda skolresultat. Pedagogerna är erfarna och ligger långt fram i utvecklingen av undervisningen. Bland annat kan nämnas att eleverna påbörjar sin väg mot att bli läsande redan i förskoleklass med hjälp av metodiken "Att Skriva sig till Läsning" (ASL) med strategierna och metoderna i ELK och med estetiska arbetssätt som ger än djupare förståelse och bättre resultat. Att samverka sker i undervisningen mellan de olika årskurserna genom kamrathandledning blir helt naturlig då klasserna på Vitaskolan är åldersblandade. Även förskoleklassen inkluderas i detta arbetssätt då samverkan mellan förskoleklass och årskurs 1 och 2 sker regelbundet.

Eleverna är också trygga och trivs på sin skola, vilket återspeglas i den elevenkät som eleverna svarade på under hösten 2014 (se bilaga 1). Arbetssättet på skolan är inkluderande, alla får vara med och det är okej att vara olika. Eleverna leker med varandra på rasterna över årskursgränserna och i till exempel landhockeylagen finner vi elever både från förskoleklass och årskurs sex så väl som en och annan lärare. Trygga barn blir trygga vuxna vilket är en bra investering för samhället.

Vitaskolan har också lyckats mycket bra med de barn som är i behov av särskilt stöd, både vad gäller dessa barns skolresultat men också deras sociala utveckling. Pedagogernas skicklighet och engagemang så väl som det inkluderande arbetssättet bidrar till alla barns utveckling oavsett förutsättningar. Förståelse för olikheter och respekt för sina medmänniskor genomsyrar verksamheten. Dessa elever gynnas också av den mindre tryggare miljön med få vuxna som dessa barn kan skapa djupare relationer till. Regelbundenhet, struktur och igenkänning är viktigt för att dessa barn ska kunna utveckla sin fulla potential. Alla på skolan, både barn och vuxna, känner till barnets behov och kan respondera därefter.

2.3 Vitaskolans profil och entreprenöriellt lärande

Stor del av skolarbetet på Vitaskolan kopplas till skolans profil, Natur, Miljö- och Friluftsliv. På ett naturligt sätt används närmiljön och anknytningen till hembygden och hembygdens historia blir tydlig för eleverna.

Att få engagerade elever som har en egen drivkraft och motivation för skolarbetet och även kan ta motgångar är en utmaning för all personal i skolan idag. Vitaskolan har under många år använt entreprenöriellt lärande för att eleverna ska lyckas bättre med sina studier.

Personalen vill med arbetssättet få elever som är nyfikna på att lära sig och även förstår att det går att komma fram till målet på olika sätt. Kreativa lösningar premieras därför, där vägen fram till resultatet kan väga lika tungt som själva resultatet. Det är viktigt att eleverna vågar, har tillit till sin förmåga och även att inse att det inte är hela världen att misslyckas. Provar man inte kan man inte heller lyckas!

Under höstterminen 2015 har årskurs 4-6 lagt mycket tid på ett ämnesövergripande arbetsområde inom energi med betoning på vindkraft. I ingången av arbetsområdet undersökte lärarna först elevernas förkunskaper om vilka sätt det finns att få el. Därefter planerades arbetsområdet upp. Lärarna hjälpte eleverna att nå kunskapsmålen med hjälp av filmer, föreläsningar, läroböcker, aktuella artiklar i tidningar och inslag i radio / tv och samtal i klassen. Därefter fick eleverna i grupper fördjupa sig i olika energiformer. Målet var att ta reda på fördelar och nackdelar med respektive form. Detta redovisades i klassen. Nu hade alla bra baskunskaper om energi. Efter detta fick eleverna själva välja en person i samhället och intervjua om vindkraft. Utifrån sina nyvunna kunskaper skulle eleverna ställa relevanta frågor till personer som på något vis skulle påverkas av en vindkraftetablering, eller personer som kan vara med och ta beslut om vindkraft alltså politiker eller tjänstemän. Med denna som grund fick klassen en väldig bredd på de som intervjuades, och därmed många åsikter och ingångsvinklar. Allt från kommunalrådet i Luleå, ägaren av Treehotel, jägare, skärgårdsfolk, entreprenörer i skogsbruk och transportsektorn till anställda på Hushållningssällskapet intervjuades. Tre elever tog faktiskt även mod till sig och skickade ett mejl till utbildningsminister Gustav Fridolin! att ringa upp en för eleven okänd människa, som kanske dessutom är känd från tidningar och så vidare, kräver mod och initiativtagande från elever som bara är drygt 10 år gamla. Men de växer mycket med uppgiften. Dessa intervjuer redovisades av eleverna för varandra och det bidrog till att förstärka inläringen.

Sista momentet i detta tema område blev att eleverna i tre grupper om ca sju elever fick i uppgift att använda sina kunskaper om vindkraft och göra en dramatisering om en vindkraftetablering. Eleverna har fått göra egna manus, och allt avslutas med att eleverna spelar upp sina teatrar inför föräldrarna på kvällstid.

2.4 Vitåskolans samverkan mellan skolan och samhället

Vitåskolan samarbetar med föreningarna i Vitådalen ofta i samband med aktiviteter i anslutning till skolans profil. Varje år bistår föreningarna med att dra upp skolans skidspår och bistånd i samband med utflykter är vanliga. Till exempel kan nämnas att i våras bjöd Jämtöns fiskevårdsförening hela skolan på en heldag med fiske vid Metträsket. Varje elev fick enklare fiskeutrustning och fiskevårdsföreningen instruerade om hur utrustningen skulle användas och berättade om sjöns ekologi.

Även föräldrarnas engagemang i skolan och i barnens skolgång är stort och detta gynnar också skolarbetet.

2.5 Skolbyggnaden

Skolbyggnaden är i gott skick och barnen är rädda om sin skola. Klotter eller annan typ av skadegörelse förekommer inte överhuvudtaget. Skolan är handikappanpassad och har hiss.

3. Små skolor och undervisnings kvalitet

I den forskning som finns att tillgå, både svensk och utländsk, så framkommer det att små skolor inom alla områden är lika bra eller bättre än stora skolor när vi ser till eleverna. Att det finns vissa administrativa fördelar med stora skolor måste då anses underordnat då skolan är till för att ge eleverna bästa förutsättningar att lyckas.

Enligt Forskningsöversikten "Skolstorlekens påverkan på skolprestationer och sociala situation i skolan" (C-H Adolfsson; Linneuniversitetet 2014) har generellt både lägre och högre årskurser likvärdiga eller bättre resultat på små skolor än på mellanstora och stora skolor. På motsvarande sätt har elever på mellanstora skolor generellt samma eller bättre resultat än elever på stora skolor. Med andra ord desto mindre skolenhet desto bättre resultat. Det finns ingen forskning som stöder att större skolor erbjuder eleverna en bättre undervisningskvalitet än de små skolorna. Elever i de lägre åldrarna och elevgrupper som inte har samma förutsättningar som andra elever att prestera goda resultat i sitt skolarbete påverkas mest positivt av att gå på en liten skola.

Flera studier pekar på att elevers närvaro, graden av skolavhopp, elevers känsla av samhörighet och delaktighet, engagemang för sitt skolarbete på ett generellt plan tenderar att gynnas av den mindre skolan. Generellt sett har eleverna en mer positiv inställning till skolarbetet på små skolor jämfört med elever på större skolor. Föräldrar är mer engagerade och tycker att det har mer inflytande i sina barns skolgång på mindre skolor. (Skolstorlekens påverkan på skolprestationer och den sociala situationen i skolan; C-H Adolfsson; Linneuniversitetet 2014)

Den småskaliga miljön på mindre skolor gynnar elevers sociala situation genom att anonymiteten är mindre, alla känner alla och det är enklare för både elever och lärare att skapa relationer till varandra. En övervägande del av forskningen visar på att det är främst de lägre årskurserna som generellt upplever större trivsel och trygghet på små skolor, äldre elever uppskattar utbudet av sociala kontakter som finns mer av på större skolor. Mobbning förekommer på både små som stora skolor men många gånger kan det vara lättare att upptäcka mobbning på mindre skolor. (Skolstorlekens påverkan på skolprestationer och den sociala situationen i skolan; C-H Adolfsson; Linneuniversitetet 2014)

Lärare verkar ha en mer positiv inställning och attityd till sitt arbete på mindre skolor än vad lärare har på större skolor. Lärare på mindre skolor är mer nöjda med den skola de arbetar på, deras relation till sina kollegor och på det sätt som eventuella problem och konflikter hanterades på skolan. Det verkar som att lärare på mindre skolor generellt uppvisar ett större intresse, engagemang och ansvarstagande för sina elevers lärande jämfört med hur det är på större skolor. (Skolstorlekens påverkan på skolprestationer och den sociala situationen i skolan; C-H Adolfsson; Linneuniversitetet 2014)

4. Vision 2050

Alla förvaltningar och nämnder inom Luleå kommun har att förhålla sig till riktningar och program inom Vision 2050.

”Program A - Alla är jämlika” är det program som innehåller de långsiktiga strategierna för att utveckla folkhälsa, delaktighet och inflytande samt en god miljö för växande och lärande med fokus på barn och unga. I detta dokument lyfts både vikten av en positiv fritid och goda förutsättningar till utbildning. En meningsfull fritid påverkar individens hälsa, personliga utveckling och förståelse för omvärlden. Trygghet samt möjligheter till att påverka samhället är av stor betydelse för hur individen mår.

Socioekonomiska skillnader i samhället och skillnad i utbildning har stor påverkan på individens hälsa och detta kostar också samhället mycket pengar. Satsningar på utbildning är en av de främsta vägarna för att utjämna skillnader i levnadsvillkor. Socioekonomiska faktorer påverkar individens villkor och kommunen ska ge förutsättningar för goda val. Alla barn ska ges goda förutsättningar att lyckas i skolan och socioekonomiska prioriteringar ska göras då behov finns. De kompetenser som barn och unga utvecklar under skoltiden bestämmer deras hälsa och påverkar även deras möjligheter till arbete. Alla barn och unga i Luleå ska lyckas i skolan och kommunens verksamheter ska tillsammans ge förutsättningar för att alla ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, det vill säga nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

”Program A – Alla är jämlika” ska leda till att sociala förutsättningar och hälsoläget förbättras för alla och att sociala skillnader i hälsa minskar mellan olika grupper inom Luleå och i jämförelse med länet och riket.

Kommunens verksamheter ska aktivt verka för att främjande, förebyggande och tidiga insatser ska prioriteras för att skapa trygga uppväxtvillkor för barn och unga. I detta sammanhang ska kommunens verksamheter ta ett gemensamt ansvar. Luleå kommun har också beslutat att arbeta i enlighet med FN:s barnkonvention om barns rättigheter och därmed ska barnens bästa alltid komma i första rummet i alla beslut som rör barn.

I arbetet med de olika områdenas utvecklingsplaner skall kriterierna (indikatorerna) i HåSta och HåBy användas för att beskriva nuläget samt identifiera områden där det finns behov av kvalitetsförbättringar. Viktiga parametrar som ska beaktas är till exempel: närhet till F-6 skola, fritidsaktiviteter för barn och unga i skolåldern, tonåringar som använder alkohol och/eller tobak, Barn i ekonomiskt utsatta familjer, upplevelse av trygghet och god hälsa.

5. Råneå och Vitådalen växer och utvecklas tillsammans

Samhället Råneå är utvalt som en av de ”samlande noderna” i vilken kommunen i enlighet med Vision 2050 ska satsa på att utveckla. Det finns planer på att bygga lägenheter i Råneå och under hösten offentliggjordes ett investeringspaket på 150 miljoner kronor var av huvuddelen avsåg satsningar i samhället Råneå. Ambitionen är att samhället Råneå ska växa med 1000 personer fram till år 2020.

Utvecklingen i samhället Råneå är mycket viktigt för byarna i Vitådalen, men byarna i Vitådalen är också mycket viktiga för utvecklingen i Råneå eftersom en stor del av kundunderlaget i samhället Råneå kommer ifrån byarna. Det bor cirka 2 000 personer i samhället Råneå och knappt 800 personer i Vitådalen. Om Vitådalens befolkning minskar på grund av att barnfamiljer inte kan bosätta sig där så påverkar det Råneå genom att beläggningen på vårdcentralen minskar, kundunderlaget till affärer och restauranger minskar, antal elever på högstadiet minskar och lika så antalet besökande på biblioteket, badhuset och sporthallen. Det skulle vara direkt kontraproduktivt att avfolka Vitådalen med tanke på de satsningar som kommunen avser att göra på samhället Råneå.

6. Demografiprognoser och dess svagheter

Som grund för Luleå kommuns planering ligger en prognos för befolkningsutveckling i kommunen. Denna prognos är framtagen baserat på historisk data för olika typer av områden med olika typ av bebyggelse. Som grund i prognosen ligger alltså antaganden om födelsetal, antal barn per kvinna, utflyttning, inflyttning och utglesningstal beroende på vad det är för typ av bebyggelse. Denna modell ger en bra bild av hur det kommer att se ut framåt då ett större område betraktas så som hela landet eller en hel kommun men desto mer områdena bryts ned desto större blir det statistiska felet och desto sämre blir prognosen.

Framför allt slår detta helt fel när det gäller Luleå kommuns mer glesbefolkade områden. I Luleå kommun finns inga "utflyttningsområden" därifrån unga måste flytta för att de inte får arbetet. I Luleå kommun är det nära till arbete var än du bosätter dig. Det är också möjligt att pendla till både Boden, Kalix, Piteå och Älvsbyn. Trots detta är de antaganden som görs i demografiprognosen för byarna i Luleå kommun samma som görs för byar med motsvarande typ av bebyggelse i till exempel Västerbottens inland. Helt uppenbart blir det fel då förutsättningarna är så diametralt motsatta.

Fakta är att så snart som fastigheter blir lediga i Vitådalen så flyttar folk in och ofta är det unga personer som väljer att flytta till Vitådalen. Under år 2014-2015 har totalt 29 hus fått nya unga invånare och det är en trend som kommer att fortsätta de kommande åren då många fastigheter i dag ägs av personer som är 75 år och äldre.

En annan viktigt del att ta hänsyn till är den planerade befolkningsökningen i Råneå med 1000 personer, då detta inte heller är inkluderat i prognosmodellen. Självklart ingår inte heller flyktingarna som kommer till kommunen i modellen. Råneå är en av de platser där flyktingar hittills har placerats i kommunen och detta kommer antagligen att ökas i närtid.

Detta sammantaget leder till att prognosen för Vitådalen visar på en sämre befolkningsutveckling än som är rimligt att anta på basis av de lokala förutsättningarna. Även för högstadiet i Råneå blir prognosen pessimistisk då större delen av upptagningsområdet består av landsbygd.

7. Konsekvenser av en eventuell stängning av Vitåskolan

7.1 Konsekvenser för barnen i Vitådalen

Skoltransport

Om Vitåskolan skulle stängas så skulle alla barnen få längre till skolan och många barn skulle få väldigt långt. Barnen i Vitå och Högsön som antingen har promenadavstånd till skolan eller endast åker skolbuss en kortare sträcka (ibland inte på grund av avståndet utan på grund av att skolvägen inte är säker för barn att promenera) skulle dagligen resa mellan 3,5 mil och 4 mil per dag och varje läsår skulle de färdas totalt cirka 640 mil respektive cirka 540 mil. Barnen i Avafors skulle dagligen färdas 7 mil och varje läsår skulle de färdas cirka 1250 mil. Barnen i Forshed skulle dagligen färdas 10 mil och varje läsår skulle de ha färdats 1780 mil, alltså nästan ett halvt varv runt jorden. Förslaget innebär alltså att de barn som redan i dag har längst till skolan i hela kommunen skulle bli tvungna att färdas än längre.

Små barn som har färdats lång väg redan innan ankomsten till skolan har inte samma förutsättningar att klara av sin skoldag då dessa barn är trötta redan när skolan börjar. Risken är också stor för att de små barnen somnar på bussen vilket i sin tur kan påverka dygnsrytmen. Det är inte heller ovanligt att små barn lider av åksjuka och långa skoltransporter kan leda även till fysiskt obehag och ytterligare trötthet på grund av dessa symptom.

Längre skolresor innebär längre dagar och mindre tid för lek, fysisk aktivitet, fritidsaktiviteter och läsläsning vilket både försämrar barnens förutsättningar i skolan och till långsiktigt god hälsa. Det är bevisat att fysisk aktivitet i unga år och utbildningsnivå påverkar hälsan genom hela livet.

Det är också ett stressmoment för de yngre barnen att utan annat vuxet sällskap än busschauffören åka buss lång tid tillsammans med eleverna från högstadiet. Även väntan på bussen kan medföra otrygghet.

För extra långa skoltransporter används ibland taxi för att på så vis försöka korta ned restiden. Detta får dock andra effekter då barnet inte under denna tid befinner sig tillsammans med sina vänner i barngruppen utan i stället i ensamhet. Taxi och buss ankommer och avgår vid olika tidpunkter och detta leder också till utanförskap och otrygg ensam väntan på transport.

Det medför också en ökad risk för barnen att färdas en längre sträcka och speciellt efter E4 som är en tungt trafikerad väg. Under hösten och vintern är trafikolyckor vanliga, ofta orsakade av halka och snörök och många gånger är också långträdare inblandade.

Fritidsaktiviteter och kompisar

Det är i kring skolan som fritidsaktiviteter koncentreras och det är också i klassen där barnen finner sina kompisar. När avståndet mellan skolan och hemmet är långt så krävs det att föräldrarna kan ställa upp och skjutsa till kompisar och till aktiviteter. Det innebär att mycket av familjens gemensamma tid går åt till transporter och det påverkar hela familjens situation. Den kvalitetstid då familjen kan vara tillsammans som är så betydelsefull för barnens utveckling och trygghet minskar dramatiskt. Det blir också en stor påverkan på familjernas ekonomi då det krävs att många mil i bil tillryggeläggs för att barnen ska kunna delta i fritidsaktiviteter eller gå på klasskompisens barnkalas. Detta kommer att drabba barnen i de ekonomiskt utsatta familjerna då dessa barn inte kommer att kunna delta på samma villkor som sina klasskamrater. Detta leder utanförskap och en ökad segregation.

Barnens anknytning till närmiljön

Anknytningen till ett barns närmiljö är viktig för barnets identitet. Att gå i skolan utanför familjens närmiljö är en nackdel för de mindre barnen då det ger mindre trygghet. Undervisningens anknytning till det lokala närområdet, till människorna i skolans närhet, men även lokalhistoria försvåras framförallt för de yngre eleverna som inte är bekanta med den nya skolortens närmiljö. Hembygdskunskap och entreprenöriellt lärande, där t.ex. klasserna och barnen medverkar vid lokala förenings- och hembygdsevenemang, blir svårare när skolan ligger längre ifrån området där familjen bor och har sina engagemang.

7.2 Konsekvenser för Råneskolan och dess elever

Enligt den information vi har är låg- och mellanstadiebyggnaden på Råneskolan rätt väl utnyttjad redan i dag och det finns inte många lediga klassrum. Om barnen från Vitåskolan också skulle flyttas till Råneskolan skulle flera klasser behöva delas upp och ytterligare klassrum skulle då behövas. Samtidigt ökar antalet flyktingar i kommunen och en betydande andel av dessa brukar placeras i Råneå och detta kommer att ske även fortsättningsvis och dessutom utökas så vitt vi kan förstå. Det innebär att det kommer att finnas behov av kapacitet i skolan för att möta de utbildningsbehov som dessa barn har. Detta sammantaget innebär att kapaciteten i låg- och mellanstadiebyggnaden kommer att vara för liten och mellanstadieklasser kommer att behöva flyttas över till högstadiet. På lite längre sikt kommer även Råneås expansion i samband med att nya bostäder byggs, det pågående generationsskiftet i byarna och inne i Råneå också leda till ett ökat antal barn i Råneskolan, både i låg- och mellanstadiet och i högstadiet. Råneå planeras växa med 1000 personer till och med år 2020.

Det är en nackdel att blanda mellanstadiebarn och högstadiebarn då det är stor skillnad i både storlek och utveckling. Miljön blir mindre trygg och det finns risk för att de mindre barnen anammar de större barnens ovanor. Som förälder oroas man av att detta kan leda till att till exempel eventuell debut inom rökning, snus och alkohol sker tidigare. Att blanda högstadieklasser med mellanstadieklasser har också provats tidigare på Råneskolan med icke lyckat resultat vilket ledde till att mellanstadieklasserna fick flyttas tillbaka.

Värt att notera att i övriga delar av den föreslagna skolstrukturen "framtidens skola" planeras i princip överallt att separera högstadieskolor från låg- och mellanstadieskolor. Det är endast i Råneå, så vitt det går att förstå av underlaget, där strukturen går från att ha låg- och mellanstadiet separerat från högstadiet till att till viss del blanda dessa elevgrupper. Frågan är hur detta stämmer med de skrivningar som finns om ändamålsenliga och flexibla lokaler i Målbilden "Framtidens skola"?

7.3 Konsekvenser för Vitådalen, Råneå och Luleå kommun

Skolan är viktig för varje bostadsområde och by och när unga familjer väljer var de vill bo så är närheten till skolan ett tungt vägande argument. Att Vitådalen blir ett oattraktivt område att bo i om Vitåskolan läggs ned är uppenbart för de flesta. De flesta familjer sätter barnens behov främst och fungerar inte barnens vardag fungerar inget i familjen.

Minskad inflyttning till Vitådalen kommer att leda till att stora delar av Vitådalen på sikt avfolkas och att bostadshus blir sommarstugor. Det gör att kundunderlaget för all verksamhet i Råneå minskar och lokala företag och andra verksamheter så som hemtjänsten tappar personal i området. Denna avfolkning är också direkt kontraproduktivt med tanke på Luleå kommuns planer på att växa med 10 000 medborgare.

8. Vision 2050 – är alla jämlika?

Som redan nämnts är det i Vision 2050 fastställt att det finns ett samband mellan en positiv fritid och barnens personliga utveckling, hälsa och förståelse för omvärlden. Samtidigt fastslås att socioekonomiska skillnader i samhället är ett problem som påverkar individernas hälsa och dessutom att den uppkomna ohälsan kostar samhället mycket pengar. Utbildning är också identifierat som en av de främsta vägarna till att utjämna skillnader i levnadsvillkor och att alla barn ska ges förutsättningar att lyckas i skolan. Även barns trygghet lyfts fram som en viktig faktor att beakta.

"Närhet till F-6 skola", "Fritidsaktiviteter för barn och ungdomar i skolåldern" och "barn i ekonomiskt utsatta familjer" är tre viktiga indikatorer när nuläge och behov av utveckling i en samlande by eller stadsdel ska beaktas. Dessa tre indikatorer som är identifierade som viktiga för de kommunmedborgare som bor i tätorten verkar dock inte alls beaktas för de kommunmedborgare som bor utanför tätorten. I uppdragsbeskrivningen för centrala staden så är "Närhet till F-6 skola" identifierat som ett område där det finns behov av kvalitetsförbättring då endast 18% av barnen bor inom 400 meter till en F-6 skola, medan i Vitådalen planeras nedläggning av den enda F-6 skolan i området och det skulle resultera i att alla barnen skulle få flera mil till skolan, i vissa fall ända upp till fem mil enkel väg.

Det säger sig självt att då små barn måste tillbringa så mycket tid i skoltransport finns inte mycket tid eller ork för varken läxor eller utvecklande fritidsaktiviteter. Då även fritidsaktiviteter och kompisar tenderar att koncentreras i anslutning till skolan så kommer barnen i ekonomiskt utsatta familjer drabbas värst då allt umgänge och deltagande i fritidsaktiviteter kräver att föräldrar har möjlighet att skjutsa många mil.

Hur kan det vara så stor skillnad på vilka förutsättningar barn ges i Luleå kommun? Hur stämmer detta överens med vision 2050:s program A - Alla är jämlika? Hur stämmer det överens med likabehandlingsprincipen i kommunallagen?

Det går också starkt att ifrågasätta på vilket sätt FN:s barnkonvention har beaktats då förslaget på att stänga Vitåskolan lades fram. "Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn."

9. Förslag på utveckling istället för avveckling

- Rektorsområdesindelningen
 - Både Vitå och Persön skulle kunna ingå i samma rektorsområde som Råneskolan för att underlätta samutnyttjandet av olika resurser så som lärare inom de ämnen där läraren endast undervisar ett mindre antal timmar per läsår.
 - Gemensam vikarieförsörjning genom en eller flera "pooltjänster" som stationeras på Råneskolan och utgår därifrån till både Vitå och Persön vid behov. I den händelse inget behov av vikarie förekommer kan dessa resurser fungera som extra resurs inom rektorsområdet.
- Kollegial samverkan via nätet. Inom näringslivet används videokonferenssystem för både personliga samtal och för samtal i grupp. Detta är ett effektivt sätt att minska resor och kunna samverka med kollegor på andra orter och i andra länder. Det borde vara ett naturligt sätt att samverka även inom skolans värld, speciellt med tanke på att "virtuella möten via internet" speciellt lyfts fram i Målbilden för Framtidens skola.
- Pilotprojekt för distansundervisning
- Stärk Vitåskolans profilering och utöka samarbetet med andra skolor.
- Utveckla det entreprenöriella lärandet ytterligare genom fördjupat samarbete med föreningarna och företagen i Vitådalen.
- Om det finns behov att spara pengar så ska det göras inom områden som inte direkt drabbar barnen som till exempel:
 - Måltidsorganisation
 - Skötsel av lokalerna – undersöka eventuellt samarbete med de lokala föreningarna.

2015-03-09

Elevenkät 2014

Elevenkät: Elevernas syn på skolan

Elever som känner sig trygga i skolan åk 3 och åk 5	Andel % (Vitå inom parentes)
2014	97 (100)

Elevernas syn på skolan 2014

Fråga	åk 3 och 5 alla	Vitå åk 3 och 5
Jag känner mig trygg i skolan	3,6	3,8
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mer	3,1	3,7
Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	3,6	3,9
Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena	3,3	3,3
Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	3,7	4,0
Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet	3,5	3,6
Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnen	3,7	3,8
Jag tycker att matematik i skolan är intressant	3,1	3,5

Medelvärde, där värdet kan ligga mellan 1-4, 2014

I åk 3, åk 5 och åk 8 genomförs varje vår en elevundersökning i form av en enkät. Syftet med undersökningen är att belysa elevernas uppfattning om hur de trivs i skolan, hur de upplever skolsituationen och sitt lärande ur flera perspektiv. Enkäten baseras på de 7 frågeställningar SKL använder i sina *Öppna jämförelser*. Barn- och utbildningsförvaltningen har valt att lägga till en fråga som ska belysa hur elevernas intresse för matematik förändras över tid.